PUNA VREĆA LAŽI

Španjolska bajka

Puna vreća laži

Španjolska bajka

BIBLIOTEKA
BAJKE I PRIPOVIJETKE

UREDNIK
MIRKO LAPIĆ

PREVEO
Josip Tabak

ILUSTRACIJE
Nela Gruden

IZDAVAČ
»AZUR« – Zagreb
Nova Ves 23a

ZA IZDAVAČA
Josip Zebić

TISAK: AZUR – Zagreb, Nova Ves 23a 1983.



Nekoć vam bio kralj što je imao bolesnu kćer. Liječnici digli ruke od nje i rekli: umrijet će ako joj ne donesu tajanstvenu krušku što raste samo na jednom stablu na svem svijetu; jedna kriška samo – i ozdravit će kraljevna. I objavio kralj po svoj zemlji kako će onaj koji donese tu krušku dobiti njegovu kćer za ženu.

Nekakav bijedan nadničar imao to stablo i na njemu još tri kruške. Imao on tri sina, dvojicu pametnih i jednoga tikvana. I reče otac jednome od dvojice starijih i pametnih sinova.

– Eto ti, sine, prilike: idi na kraljevske dvore i odnesi kraljevni jednu krušku, pa će te zapasti kraljeva kći. Ali treba dobro da se u pamet uzmeš: nikom ništa ne govori,



da ne ostaneš bez kruške. Ne kazuj nikome ni što nosiš ni kamo ideš.

Stavio momak krušku u košaru i krenuo. Putem naiđe na patuljka koji ga upita:

– Što to nosiš u košari?

– Katalonsku krvavicu – odgovori momak.

– I bila ti! – odvrnu patuljak.

Došao momak na kraljevske dvore i zatražio da ga puste unutra jer nosi krušku od koje će ozdraviti kraljeva kći i poći onda za njega.



Pustiše ga da prođe. Ali kad otklopiše košaru, imadoše što vidjeti: u košari katalonska krvavica.

Naljutio se kralj i zapovijedio da izbace momka: ne želi on na svojim dvorima nikakvih neslanih šala! I naredi straži da nikoga ne pušta na dvore.

Postiđen došao pametni sin kući i pripovjedio ocu što je i kako je bilo. A otac mu reče:

– Eh, nisi ti znao kako tu treba. Vidjet ćeš kako će drugi otići i zadobiti kraljevnu.



Metnuo otac drugu krušku u košaru i poslao drugoga pametnog sina na kraljevske dvore. I lijepo ga savjetovao neka se ne dâ prevariti kao što se brat dao. Neka dobro pripazi da mu ne ukradu krušku iz košare i ne podmetnu štogod drugo.

Krenuo momak, a na putu susreo patuljka koji ga upita:

– Ej, momče, što to nosiš u košari?

– Kuhanu repu – odgovori momak.

– I bila ti! – odvrnu patuljak.

Stigao momak pred kraljevske dvore, ali ga straža ne htjede pustiti unutra: rekoše mu kako ih je jedan već namagarčio pa je kralj gnjevan. Ali on uvjeravao kako nema ni govora o šali ili prijevari:

– Pravu krušku nosim, u fini je papir omotana, otac ju je lijepo uvio.

I toliko je momak salijetao stražu i toliko je navro u svom da ga naposljetku pustiše. Ali kad su na dvorima segnuli da iz košare izvade krušku – ono u njoj kuhana repa!

Namlatiše podvaljivača te ga otjeraše a kralj reče: dođe li još tkogod sa šalom ili podvalom, vrgnut ću ga u tamnicu.

Posramljen se vratio kući drugi pametni sin i pripovjedio ocu što je bilo i kako se proveo.

Tada treći sin, onaj glupi, koji bijaše pastir, reče ocu: – Pusti me da ja odem s trećom kruškom što je ostala.

A otac mu odvrati:

– Ti da ideš...! Kad nisu ništa mogla dvojica pametnih, kako ćeš ti, bukvane? Ne bulazni, da ne bude bruke i pokore!

Ali najmlađi sin ode na svoju ruku pod stablo, ubra preostalu krušku, stavi je u staru kutiju te uze put pod noge.

Na putu ga srete patuljak te ga upita:

– Što to nosiš u kutiji?

– Evo – odgovori momak – nosim krušku kraljevoj kćeri, kanim se oženiti kraljevnom.

– I bilo ti kako si naumio! – odvrnu patuljak.

Došao momak pred kraljevske dvore, ali ga straža zaustavi. Rekoše mu kako je kralj bijesan, zapovijedio je da nikoga ne puste. Momak im objasni kako nosi krušku – neka je pogledaju ako žele. Kad vidješe da je zaista kruška u kutiji, pustiše ga.

Kad su i na dvorima vidjeli krušku, odvedoše ga bolesnici i dadoše joj krušku. A bolesnica odmah ozdravi.

Svi se obradovali. Ali kad kraljevna razabra da je onaj koji joj bijaše donio krušku običan pastir, i uz to glup, reće da nikako ne želi poći za nj. Tada kralj, njezin otac, kaza momku:

– Ako mi izvršiš troje što tražim od tebe, oženit ćeš se mojom kćeri. Ponajprije imam u staji stotinu zečeva: ako ih odvedeš na veliku livadu što je imam u blizini i dovedeš ih natrag a da ne izgubiš ni jednoga, dobit ćeš moju kćer. Ako ne mogneš tako, onda od vjenčanja ništa.

– Dobro je – prihvati momak. – Ali mi ostavite jedan dan da promislim.

– U redu – dočeka kralj. – Neka bude kako želiš.

Ode momak, sjedne kraj trnjaka i zaplaka. Naiđe tuda dugozuba starica te ga upita:

– Što ti je pastirčiću? Zašto plaćeš?

A on joj odgovori:

– Odnio sam krušku kraljevoj kćeri da ozdravi, a sada mi ne daju kraljevnu, nego njezin otac veli da mu na livadu odvedem stotinu zečeva i da ih natrag dovedem a da ni jednoga ne izgubim.



Starica mu nato dade kutiju i reče:

– Pazi, unutri ti je svirala. Kad pustiš zečeve, zasviraj u sviralu, i svi će zečevi poigravati i pred tobom ići.

Ode momak kralju te mu kaza:

– Dobro je! Odvest ću zečeve!

Izbrojiše ih prije odlaska, a momak ih odvede na livadu, jer kako je on svirao u sviralu, svi oni poigravajući i poskakujući iđahu pred njim. Vratio se uvečer s njima, a kralj mu reče:



– U redu. Tri ćeš ih dana izvoditi.

Sutradan ih momak i opet izvede. A kralj poslije krenuo za njim, preodjeven u siromaha. Pojahao magarca, došao momku te mu rekao:

– Hoćeš li mi prodati jednog zeca, pastiru?

– Neću, gospodine, ne prodajem zečeve nikome – odgovori momak.

– Hajde, hajde, prodaj mi jednoga, platit ću ti koliko tražiš – opet će kralj.

I toliko je salijetao momka da ga je on prepoznao i rekao mu:



– Ne, gospodine, ne prodajem zečeve, osim onome tko ih radom kupi.
– A kakav rad tražiš, pastirčiću? – upita kralj.
A momak će nato:
– Valja magarca poljubiti pod rep.

Učini kralj tako, momak mu dade zeca, a kralj stavi zeca u košaru. Ali kad je kralj sa zecom malko odmakao, zasvira momak u sviralu, a zec se poče batrgati, iskoči iz košare i vrati se pastiru.

Kralj se vratio na dvore i rekao:

– Eh, kćerce, nema puta ni načina da mu zeca uzmeš.
A nato će kći:
– Idem ja sada, pa ćeš vidjeti da ću donijeti zeca.
I preodjenu se u sirotu, pojaha magaricu, ode na livadu i reče momku:
– Pastirčiću, prodaj mi jednog zeca:
– Neću, gospođo, ne prodajem zečeve nikome.
A ona navalila:
– Hajde, hajde, prodaj mi jednoga.
Prepoznade je tada momak i reče:
– Ne prodajem zečeva nikome, samo onom tko ih radom zaradi.
– A kakav rad tražiš, pastirčiću? – upita ona.
– Valja s livade rukama maknuti svu balegu, sve đubre i sve brabonjke – odgovori pastir.

Kraljevna zavrnu rukave i sve počisti, a valja priznati: jako je ruke ukaljala. Počistila ona i dobila zeca. Metnula ga u košaru i pojahala magaricu, a košaru čvrsto stisla uza se, da joj zec ne umakne. Ali kad je nešto poodmakla, zasvira momak u sviralu, zec se poče batrgati te umače.

Uvečer se pastir vratio sa zečevima. Kad je kralj vidio da ne može momka prevariti, reče:

– Dobro je. A sada treba da mi drugo izvršiš. Imam prostoriju punu prohe i maka: sve je ispremiješano, a ti valja da odvojiš jedno zrnce od drugoga. Ako to obaviš, dobit ćeš moju kćer. Ako ne obaviš, ništa od svadbe.

– U redu – dočeka momak.

Zatvorio se on u onu prostoriju i zasvirao u sviralu, a nato povrvjeli toliki mravi da su učas sve razdvojili: jedna zrna na jednu, a druga na drugu stranu.

Ujutro ode kralj onamo; kad vidje, reče:

– Dobro je. Ali još ima poslova koji te čekaju. Imam izbu punu kruha, bit će kakvih dvjesta hljebova. Ako noćas sve izjedeš i ni mrve ne ostaviš, dobit ćeš moju kćer. Ako li ne smažeš sve, ništa od svadbe.

– U redu – prihvati momak.

Uvedoše ga onamo i dobro zatvoriše prostoriju da ne mogne ništa iznijeti ni izbaciti. O ponoći momak zasvira u sviralu, a nato povrvje mišja vojska i učas sve izjede, ni mrva ne osta.

Ujutro momak zalupa na vrata:
– Otvarajte, gladan sam!
Otvoriše, pa kad kralj vidje da je momak sve pojeo, reče mu:
– Dobro je. Ostalo je da još samo jedno izvršiš. Večeras, pred svim dvorom, treba da mi jednu vreću napuniš lažima.
– U redu – dočeka momak.
Uvečer ode on na dvore, a ondje se već svi okupili. Pozvaše ga, a momak reče:



– Čujte, kraljevska kćeri! Sjećate li se kako vas je jedan pastir natjerao da golim rukama počistite svu nečist s livade?

– Kakve li laži! – uzviknu kraljeva kći. – Kakve li laži za ime Božje!

Ponavljala kraljevna kako je sve izmišljeno i gola laž, a kako bi ona ponovila, momak svaki put tobože trpao u vreću.

Zatim se obrati kralju:

– A vi, kralju gospodaru, sjećate li se kako vas je pastir, za zeca, natjerao da pod rep poljubite magarca?

– Dobro je, puna je vreća, zaveži je! – dočeka kralj. – Dobio si moju kćer.